

Osallistumisen aikuiskoulutusjaksolle Euroopassa mahdollisti
Suomen kestävän elämäntavan yhteisöt ry:n
Kestävän elämäntavan kouluttajaverkosto -hanke, joka on
rahoitettu Euroopan unionin Erasmus+ -ohjelmasta

GEN +20 -konferenssi

Findhornissa, Skotlannissa 6.-10. 7.2015

Osallistuja: Anita Lintula

Konferenssisalinäkymää

Kiinnostuin GEN-konferenssista Findhornissa heinäkuussa 2015, koska ajattelin, että siellä saisin parhaiten yleiskuvaa ekoyhteisöistä ja ns. kestävän elämäntavan liikkeestä eri puolilla maailmaa. Olen työskennellyt kehitysyhteistyön parissa vuosia, joten Pohjoinen-Etelä-ulottuvuus GENissä kiinnosti minua. Konferenssiin saapui ihmisiä kaikilta mantereilta. Halusin myös hahmottaa omaa paikkaani tällä kentällä Helsingissä asuvana, kestävästä elämäntavasta ja yhteisöllisyydestä kiinnostuneena ihmisenä.

GEN-verkostosta yleensä

Suomen kestävän elämäntavan yhteisöt (SKEY) ry on GEN-Europen ja GEN Internationalin jäsen. GEN eli Global Ecovillage Network on ekoyhteisöjen ja muiden ns. kestävän elämäntavan yhteisöjen kattojärjestö, joka on rekisteröity Skotlantiin. GEN tukee verkostoitumista, jakaa tietoa ja hyviä käytäntöjä ja tekee vaikuttamistyötä YK:ssa ja kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa. Jäsenenä on ekoyhteisöjen lisäksi myös teeman parissa eri tavalla työskenteleviä yksilöitä. GENin visiossa on maailma, jossa voimaantuneet kansalaiset ja yhteisöt suunnittelevat ja toteuttavat omaa polkuaan kohti kestävästä tulevaisuudesta ja luovat samalla kansainvälisiä solidaarisuuden ja toivon verkostoja. Avainsanoja ovat siis yhteisöllisyys, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys solidaarisuus ja toivo.

Ekoyhteisöt ovat yksi ratkaisu aikamme suuriin haasteisiin - planeettamme on kohtaamassa (tai on jo kohdannut ilmastokriisin myötä) kasvun rajat ja samaan aikaan monen elämästä puuttuu merkityksen tunne. Yleinen näkemys on, että ihmiskunnan on opittava elämään kestävästi, jos aiomme lajina selviytyä. Yhteisöllisyyden ihmistä tukevat rakenteet ovat hajonneet monessa paikassa. Ekoyhteisöjen keskeinen tavoite on rakentaa uudelleen ihmisiä tukevia sosiaalisia ja kulttuurisia rakenteita ja luoda vaihtoehtoja planeettaamme ja ympäristöämme tuhoaville käytännöille. Ne toimivat kestävän elämäntavan kehittämissympäristönä, mallina ja kouluttajatahoina. Konferenssissa oli myös paljon esimerkkejä kaupungeissa toteutetuista yhteisöhankeista, esimerkiksi Brasilissa on Ecobairro-niminen hanke, jossa luodaan paikallistaloutta, yhteisöllisyyttä ja ruoantuotantoa kaupunkiin henkisyttä unohtamatta.

<http://www.ecobairro.org.br>.

GENin näkemys kestävästä elämäntavasta ja ihmisestä on kokonaisvaltainen ja se heijastuu mm. EDE-koulutukseen (Ecovillage Design Education), jonka neljä pilaria/osa-aluetta ovat maailmankuvallinen, ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen. EDE eli Kestävän elämäntavan koulutusohjelma on toteutettu osittain kerran Suomessa ja yksi Erasmus+-hankkeen tavoite on, että sen seurauksena Suomeen saataisiin mm. EDE-koulutus maailmalla motivaatiota ja tietotaitoa keränneiden ihmisten innoittamana. Opinto-ohjelma löytyy suomeksi täältä http://www.gaiaeducation.net/docs/GaiaEdu-Manual_Finnis.pdf.

GEN on saanut alkunsa 20 vuotta sitten Findhornissa. Tämänvuotinen konferenssi oli 20-vuotisjuhlavuosi GENille ja 10-vuotisjuhlavuosi Gaia Educationille (EDE on Gaia Educationin keskeisin sisältö). Konferenssissa jaettiin paljon kokemuksia ja oppeja menneiltä vuosikymmeniltä, mutta visioitiin paljon myös tulevaa.

Kokemuksiani konferenssista

Osallistuin suurimpaan osaan yhteisestä ohjelmasta. Ohjelma oli aika intensiivinen ja välillä yllätti infoähky ja oli pakko hengähtää, koska oli paljon uutta hahmotettavaa ja sulateltavaa. Suuri osa konferenssin annista oli epäviralliset keskustelut ja verkostoitumiset ihmisten kanssa ruoka- ja muilla tauoilla. Konferenssi oli ensimmäinen, johon olen osallistunut, jossa kannustettiin kuuntelemaan omien hengähdystaukojen tarvetta (ainakin maininnan tasolla ja jossa oli usein pieniä hiljaisia hetkiä/meditaatioita puheosuuksien välissä). Konferenssi koostui yhteisistä osioista isossa salissa, ns. kiinnostusryhmistä (interest group) ja lohkoista (strand). Lisäksi oli lyhyitä osallistujien esitelmiä ympäri maailmaa. Yhteisissä osioissa käytiin läpi GENin ja Gaia Educationin historiaa ja nykypäivää ja konferenssin edetessä visioitiin myös tulevaa. Siellä myös koottiin yhteen päivän satoa eri lohkoista mielestäni onnistunein menetelmin ja hyvien fasilitaattorien johdattamana. Oli hieman hämmäntävääkin hieman ujonpuoleisena suomalaisena huomata kuinka rohkeasti ihmiset menivät jakamaan tunteuksiaan ja kokemuksiaan koko salille. Arvostin sitä, että konferenssissa puhuttiin asioista kokonaisvaltaisemmin kuin yleensä - mukaan keskusteluun otettiin myös mm. tunteet ja ns. henkinen ulottuvuus. Mielenkiintoista oli myös se, että konferenssia pitkälti järjestäneet vapaaehtoiset toivat esille kuormittuneisuutensa avoimesti ja pysyivät GENia miettimään tekemisen tapaansa - pysähtymään välillä. Vaikka oli ikävä kuulla, että vapaaehtoiset olivat enemmän tai vähemmän uupumuksen partaalla niin oli kuitenkin rohkaisevaa, että asia otettiin avoimesti esille kaikkien kuullen. Tämänkaltainen avoimuus ja rohkeus puuttuu monista organisaatioista.

Yhteisten tilaisuuksien lisäksi osallistuin North-South- reconciliationstrandiin eli globaalin Pohjoisen ja Etelän sovinnontekoryhmään. Ryhmä vedettiin prosessorientoituneen psykologian (process-oriented psychology) ja syvän demokratian (deep democracy) menetelmin. Minua kiinnosti paitsi teema ammatillisen taustani vuoksi myös Deep Democracy, josta kiinnostuin alustavasti Eestissä järjestetyssä koulutuksessa viime marraskuussa. Ekoyhteisöliikkeellä on kuulemani perusteella paljon annettavaa esimerkiksi Afrikassa ja joidenkin maiden hallitukset ovat innostuneet liikkeestä - esimerkiksi Senegalin hallitus on aloittanut kansallisen ohjelman, jossa tuetaan 14 000 perinteistä kylää muuttamaan ekokyliksi. Ekokyliksi muuttaminen vastaa ymparistöhaasteisiin ja vahvistaa kyliä kohtaamaan ilmastonmuutoksen aiheuttamat haasteet. Ekoyhteisöliike kunnioittaa kokonaisvaltaista henkisyttä, yhteisöllisyyttä, paikallista tietotaitoa sekä myös vanhempien ihmisten (elders) tietotaitoa ja viisautta. (ks. esim.

<http://sites.ecovillage.org/page/ecovillage-transition-strategies>). Konferenssissa palkittiin myös

innostavimmat ekoyhteisöjen osaamista yhteiskuntaan integroivat kestävän elämäntavan hankkeet eri mantereilta.

North-South -sovinnonteko -lohkossa avattiin monia vaikeita asioita, sillä ensimmäisellä kerralla puhuttiin valkoisena/eurooppalaisena elämisestä ja työskentelystä Afrikassa ja toisella kertaa käsiteltiin Palestiina-Israel-tilannetta. Koska prosesseihin osallistui sekä afrikkalaisia että eurooppalaisia ja palestiinalaisia ja israelilaisia niin jurtassa vedettyjen työpajojen tunnelma oli varsin todentuntuinen ja välillä varsin intensiivinen. Kehitysyhteistyössä työskennellessäni tunnistin jännitteen, jonka juuret ovat kolonialistisessa historiassa ja nykyisessä taloudellisessa rakenteessa, jossa Afrikan resursseja hyväksikäytetään edelleen. Kehitysyhteistyö tekee paljon hyvää, mutta siinäkin kiikkulauta ei ole tasapainossa. Toinen antaa rahaa ja tukea ja asettaa ehtoja, toinen on avun/tuen saaja. Ensimmäisessä työpajassa kuulin ensimmäistä kertaa afrikkalaistaustaisen ihmisen sanovan, että hän vihaa valkoisia ihmisiä. Tämä tuntui toisaalta pahalta, mutta toisaalta vapauttavalta. Puhumattomat vaikeat asiat ja tunteet vaikuttavat yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen - vain puhumalla näistä ns. varjoista voidaan päästä aitoon vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Israel-Palestiina-työpaja oli intensiivinen ja sekavakin - tunnelma oli ajoittain yhtä intensiivinen kuin paikan päällä (olen itse ollut siellä keväällä 2013). Työpaja loppui mielestäni vähän kesken - aihe on iso käsiteltäväksi yhdessä työpajassa. En tiedä, miten roolileikkiin osallistujat kokivat asian - itselleni jäi tuntuma, että varsinaiseen sovinnontekoon ei vielä päästy tässä aiheessa vaan asiat vasta nousivat tapetille. Ilmoittauduin ennen konferenssia vapaaehtoiseksi hiljaisuutta tukevaan ryhmään, jonka tarkoituksena oli luoda konferenssiin tilaa hiljaisuudelle ja läsnäololle, josta luovat ja viisaat ratkaisut voivat kummuta. Konferenssisalissa oli myös Prayer and Silence -tila, jossa oli muusta salista poikkeavat sinisellä kankaalla päällystetyt tuolit, joissa saattoi meditoida, rukoilla ja olla hiljaa. Oli hauska huomata, kuinka meditoivat ihmiset toivat läsnäoloa ja olemisen tunnelmaa konferenssisaliin. Osallistuin kolme kertaa hiljaisuuden lohkoon ja istuin välillä salissa Silence and prayer-alueella, joka tuki hiljaisuuden tilaa konferenssisalissa. Mielestäni konsepti oli toimiva - samaten tanssin ja liikkeen ryhmä. Niissä oli varmasti paljon vakio-osallistujia, mutta osittain myös varmasti ihmisiä hengähtämässä puheen maailmasta ja vahvistamassa yhteyttä kehoonsa ja sydämeensä.

Kuuntelin yhden session esitelmiä eri puolilta maailmaa. Helena Nodrberg Hodgen esitelmä: "Ecovillages: the heart of the economics of happiness" oli inspiroiva ja samaten oli mielenkiintoista Norja ekoyhteisöjen verkostosta. Norjalaiset toivat esille sen, että heillä on painopiste siirtymässä ekoyhteiskunnan rakentamisen puoleen, koska Norjan väestöpohja ja maaseudun rakenteet eivät ole ideaaleja suurimittaiseen ekoyhteisöjen perustamiseen. Suomella ja Norjalla on tässä varmasti yhteneväisyyksiä - vaihdoinkin yhteystiedot kahden norjalaisen kanssa mahdollisia yhteistyöideoita varten. NextGENillä oli myös mielenkiintoisia ideoita nuorten saamiseksi mukaan enenevässä määrin liikkeeseen. Konferenssissa muutettiin käsittääkseni NextGENin ideaa niin, että nyt NextGENiin voi liittyä vaikkapa 80-vuotias nuorten parissa tehtävästä työstä kiinnostunut henkilö.

Innostavat opit ja jatkosta

Yksi innostavimmista asioista konferenssissa olivat erilaiset osallistavat fasilitointimenetelmät, joita käytettiin isossa salissa ja se, että ohjelmaan oli ujutettu puheen lisäksi musiikkia, lyhyitä meditaatioita ja seremonioita. Nämä loivat iloa ja aitoutta, joka ei ole itsestään selvää näin isoissa konferensseissa. Piirityöskentely toimi isossa konferenssissakin hyvin.

Ekoyhteisöliikkeen parissa on selkeästi kehitetty ja sovellettu erilaisia osallistumista ja päätöksentekoa edistäviä menetelmiä, joista voisi olla ammennettavaa todella paljon muuallakin. Esimerkkinä Forum (johon en itse päässyt tutustumaan tällä kertaa)

Forum: <http://www.zegg-forum.org/forum-further-readings.phtml>. Henkilökohtaisesti innostuin myös paljon Biodanzasta (osallistuin yhteen työpajaan). Tanssi tuli uudelleen elämäni sekä Porlamin Rising Together-valmennuksessa ja Findhornissa. Liike ja tanssi integroi oppeja kehon muistiin ja avaa toisenlaisen portin yhteyteen ihmisten kanssa kuten meditaatio.

Fasilitointimenetelmät olivat osallistavia ja fasilitoijat valovoimaisia. Mukana konferenssissa oli myös Dragon Dreaming-menetelmän kehittäjä John Croft.

Konferenssissa puhui myös Skypen kautta jonkinlainen henkinen opettaja Thomas (en löytänyt tallennusta hänen puheestaan vielä, jonka puhe innosti osallistujia uudelleenvirittämisestä tietoisempaan ja rakastavampaan ja ekologisesti kestävään “asentoon” ja maailma voi muuttua paremmaksi tämän aivoverkoston kautta pikku hiljaa. Konferenssissa olikin huomattavasti normikonferenssia enemmän puhetta henkisyudesta ja tietoisuudesta ja se on olennainen osa arkea monessa ekoyhteisössä maailmalla, esimerkiksi Findhornissa. Suomessa ekoyhteisöissä tämä elementti ei yleensä ole kovin vahva - tai ei se ainakaan ulospäin näy sellaisena.

Gaia Educationin tulevaisuudesta puhuttiin myös. Tulevaisuuden strategisia tavoitteita ovat ainakin 1. Pohjoisen ja Etelän välisen kestävyuden vahvistaminen, 2. Online-yliopisto ja 3. konsultaatiopalvelut - yhteistyö laajemman yhteiskunnan kanssa.

Kiinnostava uusi projekti sosiaalisille ja ekologisille yrittäjille on myös Erasmus+ -rahoitteinen SIRCLe (The Sustainable Innovation for Resilient Communities (SIRCLe) ja ks.

<http://ecovillage.org/en/sicrle-project>, mutta siihen voi ilmeisesti liittyä mukaan vain hankeyhteistyössä mukana olevien maiden aloitteet. Projektia kannattanee kuitenkin seurata - jos hankkeessa luodaan hyviä malleja niin Erasmus+ -rahoitusta voitaneen saada myös uudelleen eri alueelle.

Kaiken kaikkiaan konferenssi oli tiivis ja antoisa - kovin syvällisesti en oppinut mistään aiheesta, mutta sain kuvaa siitä, mistä haluaisin oppia lisää ja millainen GEN International on kaikessa moninaisuudessaan. Suuri osa konferenssia olivat keskustelut tauoilla ja työpajoissa erilaisten ihmisten kanssa eri puolilta maailmaa, sekä kohtaamis- että verkostoitumismielessä. Konferenssissa puhuttiin paljon Kreikan tilanteesta ja vastauksista siihen. GEN tukee EDE-kurssin järjestämistä syksyllä 2015. Tähän voi lahjoittaa rahaa kiinnostavan uuden alustan (Earth Deeds) kautta, jossa voi laskea matkansa hiilidioksidipäästöt ja lahjoittaa sitä vastaavan summan rahan ekologisesti kestäväälle hankkeelle (ks. earthdeeds.org).